

Onderwerp Stand van zaken en vervolg Internationale School Haarlem (ISH)	
Nummer	2019/33163
Portefeuillehouder	Botter, J.
Programma/beleidsveld	1.1 Onderwijs en sport
Afdeling	JOS
Auteur	Lelieveld, H.
Telefoonnummer	023-5113069
Email	hleliefeld@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>In 2017 is besloten een Internationale School in Haarlem (ISH) op te richten. De school is per schooljaar 2017-2018 van start gegaan. In een convenant is vastgelegd dat de school uit zou groeien naar een school van 360 leerlingen. De ISH is van start gegaan op de Schreveliusstraat. In 2018 is een tweede, tijdelijke, locatie geopend aan de Oorkondelaan. Voor de definitieve huisvesting kan, na aanpassing van het gebouw, gebruik gemaakt worden van het gebouw van de Paulus Mavo. Samen met de Schreveliusstraat kan zo aan circa 360 leerlingen huisvesting geboden worden.</p> <p>Het aantal internationals in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) neemt sterk toe. Bovendien groeit de ISH nu al harder dan vanuit was gegaan in de businesscase. De school heeft de potentie uit te groeien naar een leerlingenaantal van 1.000 leerlingen. Het is daarom van belang een standpunt in te nemen over de door de gemeente gewenste groei en de eindsituatie van de ISH. Hiervoor zijn verschillende huisvestingsscenario's op hoofdlijnen opgesteld. Gekeken is naar scenario's waarbij rekening wordt gehouden met het huisvesten van uiteindelijk circa 700 of 1.000 leerlingen.</p>
Behandelaar voor commissie	<p>Het college stuurt de informatienota ter bespreking naar de commissie. Het college verneemt graag de zienswijze van de commissie of het gewenst is om huisvesting voor meer dan 360 leerlingen te onderzoeken en zo ja of er een voorkeur is voor een of meer van de gepresenteerde scenario's.</p>
Relevante eerdere besluiten	<p>25 juni 2015 Motie 'Een Haarlemse internationale school' (2015/268232) 28 juni 2016 Haalbaarheidsonderzoek ter informatie naar de raad (2016/280587) 23 dec 2016 Businesscase aangeboden aan de raad (2016/601672) 21 mrt 2017 College stelt convenant vast (2017/118818) 25 juni 2018 Uitbreiding huisvesting ISH (2018/305699)</p>

Besluit College d.d. 16 april 2019	1. Het college stelt de informatienota 'Stand van zaken en vervolg Internationale School Haarlem' aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,
---------------------------------------	--

Op 25 juni 2015 is de motie 'Een Haarlemse Internationale School' aangenomen waarin het college is opgedragen een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden voor internationaal onderwijs in Haarlem. Aanvullend onderzoek en een businesscase toonden aan dat het oprichten van een internationale school erg kansrijk was. Op basis hiervan is vervolgens het convenant International School Haarlem (ISH) vastgesteld, waarna in het schooljaar 2017/2018 de ISH van start is gegaan met het primair onderwijs op de locatie Schreveliusstraat 27.

Bestuurlijk wordt de ISH vormgegeven door de schoolbesturen Salomo voor de ISH primair onderwijs en IRIS voor de ISH voortgezet onderwijs. Voor de dagelijkse exploitatie – voor de personele en materiële kosten - ontvangt de ISH van het ministerie van OC&W de bekostiging. Met de officiële ministeriële erkenning van de ISH is er voor wat betreft de onderwijshuisvesting een zorgplicht ontstaan voor de gemeente Haarlem. De gemeente moet zoals ook voor het regulier PO en VO onderwijs zorgdragen voor passende huisvesting.

Vanaf de start zijn de gemeente en de betrokken schoolbesturen Salomo en IRIS uitgegaan van het 'midden scenario' zoals opgenomen in de businesscase. In dit scenario zou de ISH gedurende een periode van 7 jaar groeien van 20 leerlingen bij de start naar 360 leerlingen in 2024. Volgens dat scenario zou de Schreveliusstraat voldoende ruimte bieden voor de eerste twee schooljaren en zou vanaf het derde schooljaar aanvullende ruimte nodig zijn.

Gedurende het eerste schooljaar (2017/2018) is echter gebleken dat er veel meer vraag naar internationaal onderwijs is. Haarlem heeft als aantrekkelijke woonplaats een aanzienlijke aantrekkingskracht. Bovendien leidt onder meer de komst van de European Medicines Agency (EMA) en hieraan gerelateerde internationale bedrijvigheid tot een toenemende vraag naar internationaal onderwijs in Haarlem en de gehele regio. Dit heeft ertoe geleid dat de capaciteit van de locatie Schreveliusstraat al eerder gevuld is. Vanaf juli 2018 huren we daarom voor twee jaar aanvullende ruimte aan de Oorkondelaan, zodat op deze locatie circa 110 leerlingen in het primair onderwijs en 50 leerlingen in het voortgezet onderwijs gehuisvest kunnen worden. Totaal (dus inclusief de locatie Schreveliusstraat) zitten er nu ongeveer 185 leerlingen op het PO en 50 leerlingen op het VO. De beide schoolbesturen en de Metropoolregio Amsterdam hebben bij de gemeente Haarlem de vraag neergelegd of de ISH harder kan groeien dan afgesproken. Er is een potentieel van uiteindelijk 1.000 leerlingen.

2. Kernboodschap

De permanente locatie voor het middenscenario van 360 leerlingen is gevonden in het gebouw van de Paulus Mavo. Dit gebouw komt per augustus 2020 vrij doordat de Paulus Mavo, een deel van de Daaf Geluk en het Sterren College samen gaan werken en een nieuwe school gaan vormen in het gebouw van het Sterren College. Voorheen maakte de ISH geen deel uit van het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHO), maar aangezien de opstartperiode achter ons ligt en de school publiek gefinancierd is, is het logisch dat de huisvesting van deze school ook deel uitmaakt van het SHO. Voor het aanpassen van dit gebouw wordt in het geactualiseerde Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHO) voorgesteld om binnen de bestaande middelen € 2.000.000 vrij te maken door herprioritering van de projecten om de Paulus Mavo aan te kunnen passen. Dit betekent dat de uitbreiding van het Coornhert niet in 2022 maar op een later moment moet plaatsvinden en hiervoor in de nieuwe vierjaarsperiode 2023-2026 middelen beschikbaar gesteld moeten worden. Het SHO wordt 2^e kwartaal 2019 ter besluitvorming aangeboden.

Gezien het succes van de ISH en de hierdoor groter dan verwachte groei, stellen de betrokken schoolbesturen voor niet meer uit te gaan van het midden scenario maar van een hoger scenario met voorkeur voor uiteindelijk 1.000 leerlingen en bovendien uit te gaan van een snellere groei binnen dat hoge scenario. Ook vanuit de Metropoolregio Amsterdam (MRA) is er veel druk richting verschillende gemeenten, waaronder Haarlem, om meer plekken internationaal onderwijs te realiseren dan afgesproken. Hierin is Haarlem dus geen uitzondering; in alle gemeenten in de MRA waar internationaal onderwijs is gehuisvest of wordt gestart, is een vergelijkbare ontwikkeling te zien.

Het is daarom van belang een standpunt in te nemen over de door de gemeente gewenste groei en de eindsituatie van de ISH. Er is een potentiële vraag naar huisvesting voor 1.000 leerlingen. Verschillende huisvestingsscenario's zijn in bijgevoegde memo opgenomen. Daarbij zijn ook de te verwachten investeringen genoemd. De benodigde investering voor het huisvesten van meer dan 360 leerlingen is nog niet in de meerjarenbegroting opgenomen.

3. Consequenties

Midden scenario

Voor de definitieve huisvesting voor het midden scenario is een oplossing gevonden; het gebouw van de Paulus Mavo. Het gebouw van de Paulus Mavo komt per 1 augustus 2020 vrij en kan na aanpassing bestemd worden voor de ISH. Samen met de locatie aan de Schreveliusstraat kan op die manier huisvesting georganiseerd worden voor circa 360 leerlingen, oftewel het midden scenario.

De betrokken schoolbesturen hebben vanuit onderwijskundige, organisatorische en financiële overwegingen een voorkeur voor één locatie waar het PO en het VO samen gehuisvest kunnen worden. Om hier aan tegemoet te komen, zou nieuwbouw voor 360 leerlingen gerealiseerd moeten worden. De investering daarvan ligt echter stukken hoger dan het aanpassen van de Paulus Mavo en wordt daarom niet geadviseerd. Als derde optie kan ook gekeken worden naar een bestaand leegstaand kantoorpand dat getransformeerd kan worden tot onderwijshuisvesting. Een kosteninschatting daarvan is niet te maken omdat dit sterk afhankelijk is van het beschikbare gebouw. De ervaring leert echter dat dit niet altijd goedkoper is dan nieuwbouw. Tot slot kan

gekeken worden naar de optie van het aantrekken van een investeerder die een gebouw ontwikkelt. Dit kan via een commerciële investeerder of een maatschappelijke investeerder, zoals de Stichting voor Maatschappelijk Vastgoed. In dat geval komen de investeringskosten niet voor rekening van de gemeente, maar betaalt de gemeente huur. Deze huur moet dan wel structureel in de exploitatiebegroting worden opgenomen. Hoewel alleen het eerste scenario wordt geadviseerd, zijn om een complete vergelijking te kunnen maken deze vier scenario's samengevat in onderstaande tabel.

Scenario		Aantal leerlingen (circa)	Indicatie benodigde investering
1	Inzet Paulus Mavo + Schreveliusstraat	330 + 80	€ 2.000.000
2	Nieuwbouw ISH voor midden scenario	360	€ 10.000.000
3	Transformeren bestaande bouw, zoals kantoren, tot onderwijshuisvesting	360	N.t.b.
4	Samenwerking zoeken met een investeerder zodat een gebouw niet door de gemeente ontwikkeld hoeft te worden maar gehuurd kan worden	360	Ca. € 65/m ² /jaar (niet commercieel), totaal ca. € 290.000/jaar. Ca. € 120/m ² /jaar (commercieel), totaal ca. € 530.000/jaar

Om het middenscenario te kunnen realiseren, wordt in het geactualiseerde Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHO) binnen de bestaande middelen € 2.000.000 vrijgemaakt door herprioritering van de projecten om de Paulus Mavo aan te kunnen passen ten behoeve van de ISH. Het SHO wordt 2^e kwartaal 2019 ter besluitvorming aangeboden.

Hoger scenario

Gezien de behoefte aan extra plaatsen in het internationaal onderwijs en het succes van de ISH is onderzocht binnen welke scenario's het mogelijk zou zijn toe te groeien naar 700 tot 1.000 leerlingen. Naast nieuwbouw voor de school, al dan niet in combinatie met bestaande huisvesting, kan gekeken worden naar een beschikbare locatie, zoals leegstaande kantoren of andere bedrijfsruimte die te transformeren is naar een onderwijsgebouw voor het internationaal onderwijs. Dit leidt tot investeringskosten voor onder andere het eventueel verwerven, het functioneel en technisch aanpassen en eventueel infrastructurele aanpassingen. De verwachting is dat dit gepaard zal gaan met relatief hoge kosten (voor de gemeente).

Ook is het mogelijk te kijken naar een verdeling van de voorzieningen in de regio. Zo heeft er een eerste gesprek plaatsgevonden met de Haarlemmermeer om deze optie te verkennen. Dit heeft echter niet direct geleid tot een haalbaar alternatief.

Scenario		Aantal leerlingen (circa)	Indicatie benodigde investering
5	Nieuwbouw PO 360 leerlingen (als aanvulling op de locatie Paulus Mavo + Schreveliusstraat)	360	€ 10.000.000
6	Nieuwbouw PO 650 leerlingen (als aanvulling op de locatie Paulus Mavo + Schreveliusstraat)	650	€ 15.700.000
7	Nieuwbouw gehele ISH op één locatie voor midden+ scenario	700	€ 17.400.000
8	Nieuwbouw gehele ISH op één locatie voor hoge scenario	1.000	€ 24.000.000
9	Transformeren bestaande bouw, zoals kantoren, tot onderwijshuisvesting	360 – 650	N.t.b.
10	Samenwerking zoeken met een investeerder zodat een gebouw niet door de gemeente ontwikkeld hoeft te worden maar gehuurd kan worden	360 - 650	Ca. € 290.000 - € 400.000/jaar (niet commercieel), Ca. € 530.000 - € 730.000/jaar (commercieel)

Indien gekozen wordt voor een hoger eindscenario, lijkt het, gezien de daarmee gepaarde investeringen, het meest kansrijk om de scenario's 5, 9 en 10 nader uit te werken.

Overigens gaat het bij een hoger scenario niet alleen om de huisvesting maar ook om de kosten voor de 1^e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair. Deze kosten zullen toenemen bij een hoger scenario. Naar verwachting kunnen de meerkosten van een groei naar 700 leerlingen opgevangen worden in de reeds begrote budgetten. Een verdere groei naar 1.000 leerlingen leidt tot hogere kosten van ca. € 410.000 aan eerste inrichting, op te nemen in de exploitatiebegroting in programma 1.1. Onderwijshuisvesting.

4. Vervolg

1. Het college verneemt graag de zienswijze van de commissie of het gewenst is om huisvesting voor meer dan 360 leerlingen te onderzoeken en zo ja of er een voorkeur is voor een of meer van de gepresenteerde scenario's.

5. Bijlagen

1. Memo stand van zaken en vervolg Internationale School Haarlem